

melingen, waarin de ontbrekende plaatsen ook waren ingevuld. Het getal uitgaven harer brieven bedraagt reeds over de honderd.

JACQUES BÉNIGNE BOSSUET.

1627—1704.

WERKEN.

Oraisons funèbres. — Discours sur l'histoire universelle. — Méditations sur l'Evangile. — Elévations sur les Mystères, enz.

Deze welsprekende redenaar werd te Dijon geboren, en door zijn vader, een der aanzienlijkste mannen van de stad, tot rechtsgeleerde bestemd.

Zeer vroeg openbaarde zich zijne schoone gave der welsprekendheid, en later zijne neiging tot den geestelijken stand. Hij had zich schriftelijk verloofd met eene jonkvrouw van aanzien, die nogtans vrijwillig hare liefde ten offer bragt, toen zij Bossuets geschiktheid voor den kansel had leeren kennen. Zij ontsloeg hem van zijne gelofte, en opende hem aldus den weg tot grootheid en roem.

Hij begaf zich daarop naar Parijs, waar hij met een zoo schitterenden uitslag in de godgeleerdheid en fraaije letteren studeerde, dat hem de toegang geopend werd tot het *Hôtel Rambouillet*, waar Julie d'Angennes, de dochter van de Markiezin de Rambouillet, even als hare moeder en hare grootmoeder reeds gedaan hadden, de uitstekendste letterkundigen om zich vereenigde. Deze hoogst beschaafde vrouwen, die met de andere vrouwen, welke in dezen kring werden toegelaten, den naam van *Précieuses* ontvingen, legden er zich op toe alles uit de taal te verwijderen, wat onsierlijk en ruw was, hetgeen zij *dévulgariser* noemden. In navolging daarvan ontstonden eerst te Parijs en daarna in andere steden dergelijke bijeenkomsten, waar het weldra

zoo in het dwaze liep, dat Molière er aanleiding in vond zijne *Précieuses ridicules* te schrijven.

Bossuet verliet Parijs, toen hij tot domheer te Metz was aangesteld. Van hier verspreidde zich zijn roem als redeenaar zoo luide, dat Anna van Oostenrijk, moeder van Lodewijk XIV, hem als hofprediker naar Parijs terug deed roepen. De koning hoorde hem dikwijls, en was zoo ingenomen met den jeugdigen redenaar, dat hij diens vader geluk deed wenschen met den zoon, die zijn naam zou ver-
eeuwigen.

De inwijdingsrede, die hij in 1668 hield, toen Turenne tot het Roomsche geloof was overgegaan, deed hem het bisdom Condom verwerven. Deze betrekking legde hij weder neder, toen de koning hem de opvoeding van den Dauphin had opgedragen, daar hij zich overtuigd hield, tegen zijn plicht te handelen, wanneer hij bisschop bleef, zonder de werkzaamheden, aan die betrekking verbonden, zelf waar te nemen. In dezen tijd hield hij de schoone lijkrede op Henriette van Engeland, de beschermster van La Fontaine, die, ongelukkig gehuwd met den Hertog van Orleans, en een sieraad van 't Fransche hof, plotseling in den bloei van haar leven, slechts zes en twintig jaar oud, overleed. Bossuets treffende woorden ontlokten tranen aan het gansche hof.

Zijne pligten als opvoeder kwam Bossuet met de grootste nauwgezetheid na, en hij vervaardigde, om zijn kweekeling den vinger Gods in de geschiedenis te doen opmerken, zijn wel bekend *Discours sur l'histoire universelle*. — Zijne zorgen werden beloond met het bisdom Meaux.

De ijver, waarmede hij de Roomsche godsdienst voorstond, deed hem de vervolgingen, die de Protestanten sedert 1685 moesten ondergaan, goedkeuren; maar de gruwelen, in den Bartholomeus nacht gepleegd, versoefde hij diep, en het hinderde hem, dat men er zich in Rome over had kunnen verheugen. Toen hij met den grooten Duitschen wijsgeer Leibnitz en eenige andere geleerden in briefwisseling was getreden, met het doel om alle Christelijke gezindten te vereenigen, was hij zoo weinig te overtuigen, dat de Room-

sche leer
beïlden.
Bossu
geloof
het m
uivers
Hij bet
jaar, en

Deze
kind van
het mab
jeugd k
ringen,
leven t
jeugd
dere zo
jaren lat
hij's zo
het pijn
Eerst
reeds op
smaak v
daarop
geleerd
oik in d
de over
Met all
dichtkun

sehe leer dwalingen moet hebben, dat alle pogingen tot niets leidden.

Bossuet was in zijne zeden even gestreng, als in zijn geloof. Zijn tijd verdeelde hij geregeld onder studie en het uitoefenen van zijne ambtsbezigheden, terwijl hij zich uiterst zelden eenige uitspanning veroorloofde.

Hij bereikte den hoogen ouderdom van zeven en zeventig jaar, en overleed te Parijs.

NICOLAS BOILEAU.

1636—1711.

WERKEN.

Gedichten: Satires. — L'Art poétique. — Le Lutrin, enz.

Deze groote dichter, bijgenaamd Despréaux, het elfde kind van een griffier bij het parlement te Parijs, werd in het nabij deze stad gelegen vlek Crosne geboren. Zijne jeugd kenmerkte zich door zoo veel bezwaren en ontberingen, dat hij later zeide, niet te verlangen een nieuw leven te beginnen, zoo hij nog eens zulk eene moeilijke jeugd moest doorleven. Hij had o. a., beroofd van de teedere zorgen eener lieve moeder, die hij vroeg had verloren, jaren lang op een klein zolderkamertje moeten wonen, waar hij 's zomers het afmattende van de warmte en 's winters het pijnigende van eene nijpende koude moest verduren.

Eerst zou hij in de rechten studeeren, en had het daarin reeds op eene goede hoogte gebragt, toen zijn meerdere smaak voor de oude dichters hem er van aftrok. Hij liet daarop deze studie varen, meenende dat het met de godgeleerdheid beter zou gaan; doch weldra gevoelde hij, dat ook in dit vak zijne roeping niet lag, en zoo kwam hij tot de overtuiging: *Que son astre en naissant l'avait formé poète.*

Met alle kracht legde hij zich nu op de beoefening der dichtkunst toe, en voelde zich vooral geneigd tot het he-